

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренијски савјет

MIŠLJENJE

**po dopunjenom Zahtjevu Društva za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d. Banja Luka, Bosna i Hercegovina**

Sarajevo
kolovoz, 2025. godine

Broj: 07-26-7-020-7/24
Sarajevo, 4. kolovoza 2025. godine

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine na temelju članka 25. stavak (1) točka f. Zakona o konkurenciji („Službeni glasnik BiH”, br. 48/05, 76/07 i 80/09), a po Dopuni Zahtjeva za izdavanje mišljenja Društva za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom a.d. Banja Luka, Kralja Petra I Karađorđevića 109/III, 78 000 Banja Luka, Bosna i Hercegovina, zaprimljenog dana 7. svibnja 2025. godine pod brojem: 07-26-7-020-4/24, na 32. (tridesetdrugoj) sjednici održanoj dana 4. kolovoza 2025. godine, je donijelo

MIŠLJENJE

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Konkurencijsko vijeće) je dana 20. ožujka 2025. godine, donijelo Mišljenje broj: 07-26-7-020-2/24, po Zahtjevu za izdavanje mišljenja (u daljem tekstu: Zahtjev) podnositelja Društva za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom a.d. Banja Luka, Kralja Petra I Karađorđevića 109/III, 78 000 Banja Luka, Bosna i Hercegovina (u daljem tekstu: EPF a.d. Banja Luka), a u vezi s obvezom prijave namjere koncentracije.

U bitnom u Zahtjevu se navodi kako je EPF a.d. Banja Luka gospodarski subjekt koji se bavi djelatnošću organiziranja i upravljanja dobrovoljnim mirovinskim fondovima i mirovinskim planovima u Bosni i Hercegovini. Kao jedna vrsta zajedničkog ulaganja, osnovan je od strane četiri dioničara: Triglav, pokojinska družba, d.d. Ljubljana, Republika Slovenija, (34% udjela u temeljnom kapitalu), Penzijski rezervni fond Republike Srpske (33% udjela u temeljnom kapitalu), EBRD – Europska banka za obnovu i razvoj (16,5% udjela u temeljnom kapitalu) i ENEF – Fond za upravljanje poduzeća (16,5% udjela u temeljnom kapitalu). Kao takvo, dobilo je dozvolu za rad – obavljanje djelatnosti organiziranja i upravljanja dobrovoljnim mirovinskim fondovima i mirovinskim planovima Rješenjem broj 4.05-559-1/17 od 30. svibnja 2017. godine od strane Agencije za osiguranje Republike Srpske. Društvo je upisano u registar društava za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima koji se vodi pri Agenciji za osiguranje Republike Srpske pod brojem: RDU-1.

U Zahtjevu se dalje navodi kako je dana 23. svibnja 2024. godine, a na temelju članka 14. stavak (4) Zakona o dobrovoljnim mirovinskim fondovima i mirovinskim planovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 13/09 i 107/19), EPF a.d. Banja Luka je podnijelo Obavijest o namjeri transakcija dionicama EPF a.d. Banja Luka, Agenciji za osiguranje Republike Srpske za dva dioničara: EBRD i ENEF, u kojem iskazuju namjeru prodaje svojih dionica postojećem dioničaru Triglav, pokojinska družba, d.d. Ljubljana, Republika Slovenija, čime bi isti stekao 67% udjela u temeljnom kapitalu.

Gore navedeno Mišljenje Konkurencijskog vijeća broj: 07-26-7-020-2/24 se temeljilo na podacima dostavljenim u Zahtjevu, te je stav Konkurencijskog vijeća bio da navedena poslovna transakcija podliježe obvezi prijave koncentracije, odnosno gospodarski subjekt Triglav d.d. Ljubljana je u obvezi prijave koncentracije sukladno Zakonu o konkurenciji, te je u istom navedeno kako u slučaju da isti odstupaju od navedenih mišljenje se ne može primijeniti.

Dana 7. svibnja 2025. godine, Konkurencijsko vijeće je zaprimilo akt Dopuna Zahtjeva za davanje stručnog mišljenja, preporuka i tumačenja, u kojem se u bitnom navodi sljedeće:

U prvobitno dostavljenom Zahtjevu nisu dostavljene potpune informacije vezano za opisanu poslovnu transakciju, te zbog toga se traži novo Mišljenje, te se ističu dodatne činjenice i podatci koje nisu bile navedene u odnosu na prvobitni zahtjev, a koji se ogledaju u sljedećem:

- Društvo EPF a.d. Banja Luka je zatvoreno dioničko društvo, što znači da ne objavljuje javnu ponudu za kupnju dionica, ni javnu objavu namjere za ponudu kupnje dionica.

- Člankom 12. stavak (1) točka a) i b) Zakona o konkurenciji predviđeno je da se koncentracijom smatra *stjecanje kontrole ili vladajućeg utjecaja jednog*, odnosno više gospodarskih subjekata nad drugim, odnosno nad više drugih gospodarskih subjekata, ili dijelom drugog gospodarskog subjekta, odnosno dijelovima drugih gospodarskih subjekata, i to sjecanje kupovinom većine dionica ili udjela temeljnog kapitala, ili stjecanje većine prava glasa.

- Prema dopunjenom zahtjevu namjeravanom transakcijom, gospodarski subjekt Triglav d.d. Ljubljana, će steći većinski udio u kapitalu Društva za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom a.d. Banja Luka, *ali neće steći kontrolu ili vladajući utjecaj nad EPF a.d. Banja Luka*, niti nad drugim gospodarskim subjektom koji ostaje dioničar u EPF a.d. Banja Luka, tj. Penzijskim rezervnim fondom Republike Srpske a.d. Banja Luka. Naime, sukladno članku 22. stavak (1) Statuta EPF a.d. Banja Luka, kvorum za sjednicu čine dioničari koji posjeduju ukupan broj dionica sa pravom glasa.

U kvorum se računaju i glasovi dioničara koji sukladno Statutu mogu glasovati i pisanim putem. Također, prema članku 23. Statuta, ako na sjednici skupštine ne postoji kvorum, sve odluke se donose potvrdnim glasom svih dioničara osobno nazočnih ili preko punomoćnika koji imaju pravo glasa o potvrdnom pitanju, što znači da ne postoji mogućnost preglasavanja, već je uspostavljeno načelo koncensusa u odlučivanju. Nadalje, člankom 27. stavak (3) i (4) Statuta EPF a.d. Banja Luka, predviđeno je identično rješenje kada je u pitanju Upravni odbor „(3) Kvorum za rad i odlučivanje Upravnog odbora čini ukupan broj članova odbora. (4) Smatra se da je odluka Upravnog odbora donesena kad se za nju izjasne svi nazočni članovi odbora.“

- S tim u vezi, navodi se u dopunjenom Zahtjevu kako predmetnom transakcijom Triglav d.d. Ljubljana, neće steći kontrolu ili vladajući utjecaj kako je to opisano u članku 12. stavak (1) Zakona o konkurenciji, jer stjecanje kupovinom većine dionica

temeljenog kapitala se ne stječe većina prava glasa, odnosno odlučivanja u EPF a.d. Banja Luka. Tako, svaka dosadašnja održana sjednica Upravnog odbora i Skupštine društva je provedena po navedenim odredbama Statuta, gdje su sve odluke donesene uz stopostotnu nazočnost i pozitivno izjašnjenje svih članova navedenih kolektivnih tijela.

- U dopunjenom Zahtjevu podnositelj navodi i s obzirom da se Konkurencijsko vijeće može koristiti sudskom praksom Europskog suda pravde i Europske komisije u *Obavijesti Komisije o pojmu koncentracije prema Uredbi Vijeća br. 4064/89* stoji sljedeće:

- 4. *Utvrđivanjem postojanja koncentracije prema Uredbi o koncentracijama temelji se prije na kvalitativnim, nego na kvantitativnim kriterijima, usredotočujući se pritom na pojam **kontrole**. Ti kriteriji obuhvaćaju kako pravna, tako i činjenična razmatranja. Proizlazi, dakle, da do stjecanja kontrole može doći na pravnom ili na činjeničnoj osnovi.*

Stjecanje kontrole

8.

Prema definiciji, koncentracija u smislu Uredbe o koncentracijama postoji samo onda kada dolazi do promjena u kontroli. Unutarnje restrukturiranje unutar grupe društava ne predstavlja koncentraciju.

9.

Do stjecanja kontrole može doći čak i kad to nije izričita namjera stranaka. Štoviše, Uredba o koncentracijama jasno određuje kontrolu kao „mogućnost ostvarivanja vladajućeg utjecaja“, a ne kao stvarno ostvarivanje takvog utjecaja. – Uzimajući u obzir navedene odredbe Statuta Društva, ne postoji formalno-pravna ni stvarna mogućnost ostvarivanja vladajućeg utjecaja.

12. Stjecanje Kontrole može biti u obliku samostalne ili zajedničke kontrole. U oba slučaja se definira kao mogućnost ostvarivanja vladajućeg utjecaja nad poduzetnikom putem prava, ugovora ili drugih sredstava. - U konkretnom slučaju, ne postoji mogućnost vladajućeg utjecaja ili kontrole ni na ciljno društvo, niti na drugog gospodarskog subjekta.

13. Samostalna kontrole se u pravilu stječe na pravnom temelju ako poduzetnik stekne većinu prava glasa u društvu. Nije samo po sebi od važnosti da stečeni udjel predstavlja 50% temeljnog kapitala plus jedna dionica ili 100% temeljnog kapitala. Ako nema drugih čimbenika, stjecanje udjela bez većinskog prava glasa ne predstavlja stjecanje kontrole, čak i ako se stječe većina dionica.

19. Zajednička kontrola postoji kada dva ili više poduzetnika ili osoba ima mogućnost ostvarivanja vladajućeg utjecaja nad drugim poduzetnikom. - Shodno odredbama Statuta, ne postoji mogućnost da se ostvari vladajući utjecaj nad drugim dioničarem ili članom Upravnog odbora.

20. Najjasniji oblik zajedničke kontrole jest onaj u kojem postoje samo dva matična društva s jednakim pravima u zajedničkom pothvatu. U tom slučaju među njima nije potreban formalni sporazum. Ako ipak postoji formalni sporazum, on mora biti sukladan s načelom jednakosti matičnih društava na način da primjerice, određuje da

je svako matično društvo ovlašteno na jednak broj predstavnika u tijelima upravljanja te da nijedna član nema odlučujući glas. Jednakost se može postići i ako oba matična društva imaju pravo imenovati jednak broj članova u organe odlučivanja zajedničkog pothvata.

- Također, kako se navodi u Zahtjevu, u konkretnom slučaju ne postoji pravo, ugovor ili bilo kakvo drugo sredstvo koje omogućuje vladajući utjecaj na poduzetnika (ciljno društvo EPF a.d. Banja Luka).

Cijeneći navedene dodatne informacije, Podnositelj zahtjeva moli Konkurencijsko vijeće za izdavanjem mišljenja.

Kako bi dodatno ispitalo dostavljene navode Konkurencijsko vijeće se obratilo EPF a.d. Banja Luka dana 20. svibnja 2025. godine, sa Zahtjevom za informacije broj: 07-26-7-020-5/24 u kojem se tražila dostava dodatne dokumentacije, te očitovanje o poduzetim aktivnostima kod Agencije za osiguranje Republike Srpske. Dana 29. svibnja 2025. godine u ostavljenom roku EPF a.d. Banja Luka je dostavio traženo.

Postupajući po podnesenom dopunjenom Zahtjevu, analizom svih dostavljenih podataka i činjenica iz Zahtjeva, a na temelju Zakonu o konkurenciji, Konkurencijsko vijeće daje slijedeće mišljenje:

Sukladno odredbi članka 12. stavak (1) Zakona o konkurenciji, Koncentracijom se smatra:

„(1) Koncentracijom u smislu ovog zakona, smatra se:

a) Spajanje ili pripajanje neovisnih gospodarskih subjekata ili dijelova gospodarskih subjekata;

*b) **Stjecanje kontrole ili prevladavajućeg utjecaja jednog**, odnosno više gospodarskih subjekata nad drugim, odnosno nad više drugih gospodarskih subjekata ili dijelom drugog gospodarskog subjekta, odnosno dijelovima drugih gospodarskih subjekata i to:*

1) stjecanjem kupovinom većine dionica ili udjela temeljnog kapitala, ili

2) stjecanjem većine prava glasa, ili

3) na drugi način, sukladno odredbama zakona koji reguliraju osnivanje gospodarskih subjekata i njihovo upravljanje;

*c) **Zajedničko ulaganje na dugoročnoj osnovi, dva ili više neovisnih gospodarskih subjekata, koji djeluju kao neovisni gospodarski subjekt.**“*

Ne temelju navedenog i podataka dostavljenih u dopunjenom Zahtjevu, Konkurencijsko vijeće smatra da se u iskazanoj namjeri povećanja ukupnih udjela u temeljnom kapitalu od strane gospodarskog subjekta Triglav a.d., sa 34% udjela u temeljnom kapitalu na 67% **ne predstavlja koncentraciju** u smislu odredbi članka 12. Zakona o konkurenciji, budući da je analizom dostavljenih važećih akta, odnosno Statuta društva (čl. 22., 23. i 27. Statuta), utvrđeno je kako namjeravanom transakcijom neće doći do sticanja pojedinačne kontrole od strane gospodarskog subjekta Triglav a.d. Ljubljana nad EPF a.d. Banja Luka, niti nad drugim gospodarskim subjektom koji ostaje dioničar u EPF a.d. Banja Luka, tj. Penzijskim rezervnim fondom Republike Srpske a.d. Banja Luka, jer se sve odluke u tijela odlučivanja Skupštini društva i Upravnom odboru donose konsenzusom i suglasnošću svih članova, pa sukladno navedenom **ne postoji ni obveza prijave namjere koncentracije.**

Ovo mišljenje je dato na temelju podataka iz Zahtjeva, te ukoliko isti odstupaju od navedenih ovo mišljenje se ne može primjenjivati, a Podnositelj zahtjeva je obvezan postupiti u skladu sa člankom 16. Zakona o konkurenciji i Odlukom o načinu podnošenja prijave i kriterijima za ocjenu koncentracija gospodarskih subjekata («Službeni glasnik BiH», br. 34/10).

Predsjednica

Ninela Salihbašić

Dostaviti:

- Naslovu, i
- u spis.